

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3330/2023. (VI. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának Jpe.II.60.027/2021/8. számú jogegységi hatályú határozata alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság jogi képviselője útján (dr. Varga István ügyvéd) a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának Jpe.II.60.027/2021/8. számú jogegységi hatályú határozata (a továbbiakban: JPE határozat) alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján. Az indítványozó szerint a támadott határozat sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését.
- [2] 2. Az ügy előzménye, hogy az indítványozó a Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: KDB) D.556/22/2006. számú határozata ellen keresetet nyújtott be, amelyet elsőfokon a Fővárosi Bíróság 19.K.33.315/2009/8. számú ítéletével elutasított. Az indítványozó fellebbezése folytán másodfokon a Fővárosi Ítéltábla járt el, amely az eljárását felfüggesztette, és előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezett. Az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) a 2012. október 18-i C-218/11. számú *Édukövízig és Hochtief Construction AG kontra KDB* ítéletében (ECLI:EU:C:2012:643) foglalt állást az elé terjesztett kérdésekben. Ez alapján a másodfokon – az időközben bekövetkezett jogszabályi változások miatt a Fővárosi Ítéltábla helyett – eljáró Fővárosi Törvényszék 3.Kf.649.954/2013/3. számú ítélete a KDB és a Fővárosi Bíróság ítéletét részben megváltoztatta. Az indítványozó a másodfokú döntéssel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. A Kúria Kfv.II.37.667/2013/15. számú ítélete a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. Az indítványozó a Kúria ítéletével szemben alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, amelyet az Alkotmánybíróság 3037/2015. (II. 20.) AB végzése visszautasított.
- [3] 3. Az indítványozó a Fővárosi Törvényszék 3.Kf.649.954/2013/3. számú ítélete ellen perújítási kérelmet terjesztett elő a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 260. § (1) bekezdés a) pontja alapján. Álláspontja szerint az EUB ítéletét az alapügyben nem vette figyelembe döntésében az eljáró bíróság. Az ügyben első fokon eljáró Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezést mellőzte és a perújítási kérelmet 28.K.34.465/2014/4. számú végzésével elutasította. Az indítványozó fellebbezése alapján eljáró Fővárosi Törvényszék 1.Kpkf.670.333/2015/7. számú végzése az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta.
- [4] 4. Az indítványozó ezt követően a Fővárosi Törvényszékkel szemben előterjesztett keresetében 277.171,84 euró megfizetésére kérte kötelezni az alperes bíróságot. Követelését elsődlegesen a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:519. §-ára, 6:549. § (1) bekezdésére, valamint 6:548. § (1) és (2) bekezdéseire alapította. Az indítványozó érvelése szerint az EUB gyakorlata alapján a tagállam kártérítési felelősséggel tartozik a magánfeleknek okozott uniós jogsértésért, ha azt valamely állami szerv – így a végső fokon ítélező tagállami bíróság – idézte elő. Az első fokon eljáró Székesfehérvári Törvényszék 4.P.20.236/2019/16. számú közbenső ítéletével megállapította, hogy az alperes Fővárosi Törvényszék teljes kártérítési felelősséggel tartozik az indítványozónak okozott kárért.
- [5] 5. Az indítványozó fellebbezése folytán másodfokon eljáró Győri Ítéltábla Pf.IV.20.060/2020/13. számú ítélete az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét megváltoztatta és az indítványozó keresetét elutasította. A másodfokú bíróság ítélete szerint az EUB 2019. július 29-i C-620/17. számú *Hochtief Solutions AG Magyarországi Fióktelepe kontra Fővárosi Törvényszék* ítéletéből (ECLI:EU:C:2019:630) (a továbbiakban: C-620/17. számú ítélet) alapján is egyértelmű, hogy az uniós joggal nem ellentétes az a tagállami jog, amely nem teszi lehetővé a perújítást a tagállam

bíróságának korábban jogerőre emelkedett azon határozatával szemben, amely valamely ajánlatkérő határozatának megsemmisítése iránti kérelem tárgyában anélkül döntött, hogy kitért volna az EUB korábbi ítéletére. Hangsúlyozta, hogy a jogszabálysértések kiküszöbölésének eszköze a felülvizsgálat, míg a perújítás a tények megállapításával kapcsolatos jogsérelem orvoslását szolgáló rendkívüli perorvoslat. A per tárgyaként elbírált jogkérdés vonatkozásában nincs helye perújításnak, így nem vehető figyelembe még az azonos tényállású másik ügyben hozott, eltérő bírói álláspontot tükröző jogerős döntés vagy az utóbb megszületett jogegységi határozat sem.

- [6] Az indítványozó a másodfokú bíróság döntésével szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. Az ez alapján eljáró Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.III.21.211/2020/6. számú végzése a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A Kúria végzése szerint az EUB ítélete a régi Pp. 260. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazása szempontjából olyan, el nem bíralt jogerős bírói határozatnak minősül, amely lehetővé teszi a perújítást. Értelmezése szerint a C-620/17. számú ítéletből az következik, hogy a régi Pp. 260. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, perújításra okot adó jogerős bírói határozatok körébe beleértendő az EUB ítélete is.
- [7] A Kúria végzésével szemben a Fővárosi Törvényszék mint alperes jogegységi panaszt nyújtott be a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 41/B. § (2) bekezdésére alapján. Álláspontja szerint a Kúria végzése jogkérdésben eltért a Kúria korábban közzétett határozataitól. Ennek alátámasztásaként a Bszi. 41/B. § (2) bekezdésnek megfelelően a Kúria Pfv.V.20.357/2017/7., a Kfv. IV.35.544/2015/4. és a Kfv.IV.37.425/2012/8. számú ítéleteire hivatkozott, valamint arra, hogy a bírói gyakorlat egységesen úgy értelmezi, hogy a perben elbírált jogkérdés vonatkozásában nincs helye perújításnak. Hivatkozott továbbá a Kúria a Pfv.II.21.528/2018/12. számú, a Pfv.II.21.893/2018/5. számú és a Pfv.II.20.921/2019/10. számú határozataira is, ugyanis szerinte a jogegységi panasszal támadott határozat eltért ezektől a határozatoktól. Az indítványozó azzal érvelt, hogy a C-620/17. számú ítéletből és a 2019. december 18-i C-362/18. számú *Hochtief AG kontra Fővárosi Törvényszék* ügyben (ECLI:EU:C:2019:1100) született végzéséből az következik, hogy ha a magyar jog lehetővé teszi az Alkotmánybíróság határozata alapján a jogerőre emelkedett határozattal szemben a perújítást, akkor – összhangban az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvével – az EUB valamely korábbi ítélete is perújítás alapja lehet. Kezdeményezte továbbá az EUB ismételt megkeresését.
- [8] Az indítvánnyal támadott JPE határozat megállapította, hogy a jogegységi panasszal támadott Pfv.III.21.211/2020/6. számú végzés jogkérdésben eltért a Bírósági Határozatok Gyűjteményében is közzétett Kfv.IV.37.425/2012/8. számú határozattól, s az eltérés nem volt indokolt. A támadott végzést hatályon kívül helyezte és az eljáró tanácsot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította. A JPE határozat megállapította, hogy az EUB előzetes döntéshozatali eljárásban hozott határozatára hivatkozással perújításnak nincs helye. A JPE határozat alapján a Kúria felülvizsgálati tanácsa 2023. március 1-jén hozta meg Pfv.VI.20.636/2022/18. számú ítéletét.
- [9] 3. Az indítványozó a JPE határozat meghozatalát követően fordult Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában a JPE határozat alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kezdeményezte az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése alapján. Kérte továbbá a JPE határozat alkalmazhatóságának felfüggesztését is. Az indítványozó szerint a jogegységi panasz előterjesztésének nem álltak fenn a törvényi feltételei, ezzel megfosztotta az indítványozót törvényes bírójától. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése egyik részjogosítványa a bírósági eljáráshoz való jog, aminek része az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezéséhez való jog is. A Bszi. kógens szabályaival ellentétesen megindított jogegységi eljárás miatt a JPE határozat *contra legem*, illetve az eljárási szabályok megsértésével hozott JPE határozat a törvényes bíróhoz való jogot sérti. Az indítványozó szerint a jogegységi panasszal támadott végzés nem ment szembe az egységes joggyakorlattal, mivel szerinte a kérdésben nincs egységes joggyakorlat. Álláspontja szerint az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének nem lenne értelme, ha az annak eredményeképpen meghozott döntést a tagállami bíróságok figyelmen kívül hagyhatják. Az indítványozó szerint a JPE határozat szelektíven értelmezte a C-620/17. számú ítéletet, ezért sérti a jogorvoslathoz való jogot. Az indítványozó szükségesnek véli, hogy az eljáró bíróság az EUB ítéletének nemzeti jogba történő átültetése során az EUB döntésének minden aspektusával foglalkozzon. Egyúttal kérdéseket fogalmazott meg az EUB felé, s kérte azok előterjesztését előzetes döntéshozatali eljárásban részben az Alkotmánybíróságtól részben a Székesfehérvári Törvényszéktől.
- [10] 4. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálja, hogy az indítványi kérelem megfelel-e az Abtv. és az Ügyrend szerinti befogadási feltételeknek.

- [11] 4.1. Az indítványozó jogi képviselője a JPE határozatot 2022. július 1-jén elektronikus úton terjesztette elő – a letöltési igazolás szerint – 2022. május 3-án vette kézhez, a panaszt a Székesfehérvári Törvényszék 2022. július 1-jén érkezett, vagyis az indítvány határidőben benyújtottnak minősül. Az indítványozó a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségek kimerítése után terjesztette elő alkotmányjogi panaszát. Az indítványozó az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárásban felperes volt, így érintettsége megállapítható.
- [12] 4.2. Az indítvány az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt egyes követelményeknek nem felel meg. Bár az indítvány pontosan megjelölte a támadott bírósági döntést és az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit, az általa vélt alaptörvény-ellenességet, azonban az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésével összefüggésben nem adott elő indokolást. Etekintetben utal arra az Alkotmánybíróság, hogy a perújítás, mint rendkívüli jogorvoslat kapcsán a jogorvoslati jog sérelme nem vetődik fel, ha jogorvoslati jogát az alapperben, illetve a perújítás megengedhetőségéről rendelkező elsőfokú bírósági döntéssel szemben az indítványozónak lehetősége volt gyakorolni. Megjegyzi az Alkotmánybíróság az Alkotmánybíróság, hogy vonatkozó gyakorlata értelmében „az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslati jog kizárólag a rendes jogorvoslatok tekintetében értelmezhető. [...] »Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján a felülvizsgálat – mint rendkívüli jogorvoslat – az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt rendelkezéssel nem hozható összefüggésbe«” {3071/2017. (IV. 19.) AB végzés, Indokolás [14]}.
- [13] 4.3. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét illetően a JPE határozat jogértelmezését vitatta az indítványozó, nevezetesen, hogy a perújítási okok törvényben meghatározott kógens szabályait ki kellett volna terjesztenie az EUB döntéseire, illetve, hogy a JPE határozattal elbírált végzés és a JPE határozatban hivatkozott korábbi Kúriai döntés vonatkozásában a Kúria által vizsgált jogegység hiánya nem vethető fel.
- [14] Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatban utal korábbi döntéseiben tett megállapítására, miszerint a perújítás lehetséges okainak kibővítésére a jogalkalmazónak nincs felhatalmazása {ld. 3257/2020. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [29]}. Ebből következően a bíróság kötve van a jogalkotó által meghatározott perújítási feltételekhez, s analógia útján nem jogosult kiterjeszteni annak szabályozási körét az EUB döntésére, mivel az *contra legem* jogalkalmazáshoz vezetne {lásd például: 3543/2021. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [19]}.
- [15] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy „[ö]nmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [16] 5. Az Ügyrend 2023. május 11-én hatályba lépett módosítása alapján „32/B. § (3) Ha a Kúria a jogegységi panasz eljárásban hozott döntésében a jogegységi panasszal támadott határozatot hatályon kívül helyezi, és a bíróságot új eljárásra, illetve új határozat hozatalára utasítja, a Kúria e döntése ellen – mivel az eljárás még folyamatban van – alkotmányjogi panasz benyújtására nincs lehetőség.” Az Alkotmánybíróság ezért az indítványt az Ügyrend 32/B. § (3) bekezdése és 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján visszautasította.
- [17] Az indítványozó alkotmányjogi panasz beadványában kérte a támadott határozat végrehajtásának felfüggesztését is. Tekintettel arra, hogy az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz visszautasításáról döntött, az Abtv. 61. § (1) bekezdése szerinti, végrehajtás felfüggesztése iránti kérelemről nem kellett határoznia.

Budapest, 2023. június 6.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1781/2022.

